

ЗАТВЕРДЖУЮ

**Директор Мистецького ліцею
«Зміна» Дніпровського району**

м. Києва

Катерина ФОЯ

«25» червня 2025 року

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

**середнього (базового) підрівня початкової
мистецької освіти**

**з музичного мистецтва початкового професійного
спрямування, інструментальні класи**

**(фортепіано, скрипка, віолончель, арфа, флейта,
кларнет, саксофон, ксилофон, труба, бандура, цимбали,
гітара, домра, баян, акордеон, електронні клавішні
(синтезатор), електрогітара, бас-гітара, ударні, барабани,
інші)**

**Мистецького ліцею «Зміна» Дніпровського району
м. Києва**

СХВАЛЕНО

**на засіданні педагогічної ради
Мистецького ліцею «Зміна»**

(протокол № 11)

від 25 червня 2025 року

**Голова педагогічної ради
Катерина ФОЯ**

I. Загальні положення

Освітня програма Мистецького ліцею «Зміна» Дніпровського району м. Києва середнього (базового) підрівня початкової мистецької освіти з музичного мистецтва початкового професійного спрямування, інструментальні класи (далі - освітня програма), розроблена на виконання Закону України «Про освіту», Закону України «Про позашкільну освіту», Концепції сучасної мистецької школи, затвердженої наказом Міністерства культури України від 20.12.2017 № 1433, відповідно до наказу від 16.07.2018 № 633 «Про затвердження методичних рекомендацій з розроблення освітніх програм мистецьких шкіл», Положення про мистецький ліцей, затвердженого постановою кабінету міністрів України від 23 грудня 2020 року № 1313, типової освітньої програми середнього (базового) підрівня початкової з музичного мистецтва початкового професійного спрямування, інструментальні класи (фортепіано, скрипка, віолончель, арфа, флейта, кларнет, саксофон, ксилофон, труба, бандура, цимбали, гітара, домра, баян, акордеон, електронні клавішні (синтезатор), електрогітара, бас-гітара, ударні, барабани, інші), затвердженої наказом Міністерства культури України від 23.07.2019 № 562 (далі освітня програма) є документом, який визначає загальний нормативний зміст, основні засади й підходи до організації освітнього процесу, мету навчання, перелік освітніх компонентів (навчальних дисциплін та контрольних заходів), їх логічну послідовність та обсяг навчального навантаження, що забезпечує набуття учнями обов'язкових результатів навчання (компетентностей) з музичного мистецтва.

Нормативний зміст початкової мистецької освіти, визначений цією освітньою програмою, є мінімально необхідним для набуття компетентностей середнього (базового) підрівня початкової музичної освіти професійного спрямування.

Опанування програми дає можливість:

- продовжити подальше здобуття музичної освіти професійного спрямування в системі фахової передвищої освіти або на поглибленому підрівні початкової музичної освіти (за наявності).

- застосовувати набуті в процесі навчання компетентності (знання, вміння, навички, розуміння, ставлення) у повсякденному житті для забезпечення естетичних потреб особистості, у тому числі через індивідуальну мистецько-творчу виконавську діяльність.

Мистецький ліцей «Зміна» в межах своєї автономії здійснює освітній процес за освітньою програмою, розробленою з урахуванням Типової освітньої програми.

Освітня програма Мистецького ліцею «Зміна», розроблена на основі (з урахуванням) типової освітньої програми може відрізнятися від неї послідовністю викладення навчального матеріалу, обсягом його вивчення в бік збільшення, наявністю додаткових компонентів змісту та результатів або використанням оригінальних форм, методів і засобів навчання.

Освітня програма Мистецького ліцею «Зміна» може включати частину типової освітньої програми та поєднувати кілька підрівнів початкової мистецької освіти.

Освітня програма визначає види навчальних занять, форми та засоби поточного і підсумкового контролю та рекомендації щодо їх проведення, а також загальні підходи до оцінювання рівня досягнення учнями обов'язкових результатів навчання. Освітня програма з музичного мистецтва, інструментальні класи конкретизує зазначені позиції з урахуванням потреб і можливостей учнів. Складником освітньої програми є навчальний план, який розробляється на весь строк навчання за програмою та містить усі передбачені нею освітні компоненти з можливістю реалізувати варіативність змісту освіти.

Мета освітньої програми – узагальнення та систематизація нормативного змісту навчання в логічній послідовності для досягнення учнями визначених нормативних результатів навчання шляхом застосування комплексу музично-педагогічних методів, підходів та інструментів.

Освітня програма побудована з урахуванням таких **принципів**:

- узгодження цілей, змісту та очікуваних результатів;
- доступності та практичної спрямованості змісту навчання;
- наступності та перспективності навчання;
- логічній послідовності опанування змісту і достатності обсягу навчання та освітніх компонентів для набуття учнями нормативних результатів навчання;
- надання можливості для адаптації до індивідуальних особливостей, потреб та інтересів учнів.

Мета опанування нормативного змісту програми – формування теоретичних, практичних та виконавських компетентностей з музично-інструментального мистецтва початкового професійного підрівня, мотивування до продовження здобуття мистецької освіти на наступному рівні/підрівні, а також набуття особистого мистецького виконавського досвіду.

Досягнення поставленої мети передбачає виконання таких **завдань**:

- формування базових професійних музично-виконавських компетентностей через гру на музичному інструменті, розвиток виконавської техніки та навичок художньо-образного виконання музичних творів;
- удосконалення використання мови музичного мистецтва як системи засобів виразності, їх усвідомлене застосування під час виконання музичних творів відповідної складності;
- опанування репертуару з програмних творів видатних представників українського та світового музичного мистецтва, усвідомлення їх художнього змісту та естетичного значення;
- формування стійкої здатності до гармонійної взаємодії у творчому колективі під час спільного (колективного) музикування;

- вироблення мотивації до самостійного навчання мистецтву, творчого розвитку шляхом залучення до прослуховування, вивчення та виконання музичних творів української та світової спадщини.

Нормативний строк навчання за освітньою програмою становить 5 років для учнів, які розпочали навчання у 10-11 років (п'ятий клас середньої загальноосвітньої школи). Діти, яким на 1 вересня **поточного** навчального року не виповнилося 10-11 років, можуть розпочати здобуття початкової мистецької освіти цього ж навчального року за заявою батьків (інших законних представників).

Особи з особливими освітніми потребами також можуть здобувати початкову мистецьку освіту середнього (базового) підрівня за цією освітньою програмою. Тривалість опанування освітньої програми учнями з числа осіб з особливими освітніми потребами визначається індивідуальним темпом набуття відповідних компетентностей та може бути збільшеною.

Основною формою здобуття початкової мистецької освіти за цією типовою освітньою програмою є очна форма. Враховуючи можливості та потреби учнів, у тому числі з числа осіб з особливими освітніми потребами, допускається організація вивчення окремих дисциплін, з яких передбачено індивідуальні заняття (уроки), за домашньою формою навчання.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати навчання за освітньою програмою. Розпочати навчання за освітньою програмою з музичного мистецтва, інструментальні класи на середньому (базовому) підрівні може особа, яка навчалася в Мистецькому ліцеї «Зміна» та опанувала елементарний підрівень початкової мистецької освіти з музичного мистецтва, або при вступі демонструє наявність компетентностей елементарного підрівня з музичного мистецтва відповідного фаху.

Основною **формою організації освітнього** процесу є урок – індивідуальний або груповий. Форми організації освітнього процесу можуть бути уточнені та розширені у змісті окремих навчальних дисциплін та не повинні бути перешкодою до виконання вимог до навчальних результатів, визначених освітньою програмою. Форми і методи навчання, види уроків та іншої навчальної діяльності викладач може обирати самостійно, враховуючи конкретні умови роботи і забезпечуючи водночас набуття учнями компетентностей, визначених навчальними програмами з окремих навчальних дисциплін, і відображає їх у власній робочій навчальній програмі.

Наповнюваність груп для проведення групових занять з навчальних дисциплін становить:

- «Сольфеджіо» – 6-8 осіб;
- «Музична література» – 6-8 осіб;
- «Інструментальний ансамбль» – від 2 до 12 осіб (відповідно до складу);
- «Оркестр» (групи оркестру) – в середньому 6 осіб (відповідно до складу);
- «Хор» (групи хору) – 8-10 осіб.

У разі неможливості сформувати групу у зв'язку з недостатністю або перевищенням контингенту учнів відносно зазначених нормативів допускається відхилення по наповнюваності груп у той чи інший бік не більше як на 20%. У разі значного перевищення контингенту (понад 20%) поділ на групи загальної кількості учнів відповідного року навчання здійснюється відповідно до менших значень.

Контроль і оцінювання навчальних досягнень учнів здійснюються на основі систематичного відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. Мета контролю полягає у пошуку ефективних шляхів досягнення навчальних результатів кожного/кожної учня/учениці.

Упродовж навчання учні за сприяння викладачів удосконалюють навички самоконтролю, саморефлексії та самооцінювання, що виявляється в розумінні учнем/ученицею власної відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках, розумінні, ставленні та їх корекції.

Вимоги до очікуваних результатів навчання та компетентностей учнів використовуються для організації постійного спостереження за навчальним поступом. Оцінювання навчальних досягнень здійснюється як за одиничні завдання, так і за прогрес в опануванні дисципліни в цілому.

Для оцінювання рівня навчальних досягнень учнів (нормативних результатів навчання) застосовуються формувальне та підсумкове оцінювання.

Формувальне оцінювання здійснюється кожним викладачем упродовж навчального року за підсумками опанування модулів кожної навчальної дисципліни з метою оперативного моніторингу результативності навчання учня/учениці та коригування педагогічних прийомів і методів, що застосовує до нього/неї викладач. Періодичність та строки поточного контролю визначаються робочою навчальною програмою з навчальної дисципліни.

Підсумкове оцінювання здійснюється по завершенню кожного року навчання у формі річних контрольних заходів, які включають результати навчання за всіма компонентами, передбаченими освітньою програмою, в межах визначених навчальними програмами дисциплін обов'язкових результатів навчання.

Наприкінці п'ятого (фінального) року навчання здійснюється підсумковий контроль за результатами опанування освітньої програми:

1. «Музичний інструмент» – у формі іспиту.
2. «Сольфеджіо» та «Музична література» – у формі комплексного іспиту з виконанням творчого завдання.
3. «Хор» / «Інструментальний ансамбль (оркестр)» – у формі публічного колективного виступу.

За результатами підсумкового контролю на п'ятому році навчання у разі досягнення учнем/ученицею результатів навчання, передбачених освітньою програмою, йому/їй видається свідоцтво про початкову мистецьку освіту середнього (базового) підрівня початкового професійного.

Для визначення міри досягнення учнями результатів навчання середнього (базового) підрівня початкової мистецької освіти застосовується **бальне оцінювання**, яке передбачає виставлення балів (оцінок) у цифровому (числовому) виразі.

Бальне оцінювання передбачає поділ досягнутих результатів на 4 рівні:

1. Початковий (1-3 бали);
2. Середній (4-6 бали);
3. Достатній (7-9 балів);
4. Високий (10-12 балів).

Форми, види, зміст та строки проведення поточного та підсумкового контролю навчальних досягнень учнів конкретизуються в типових та робочих навчальних програмах дисциплін.

Оцінювання на п'ятому році навчання передбачає зіставлення навчальних досягнень учнів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою та навчальними програмами дисциплін, які опановував/опанувала учень/учениця.

Учні, які досягли результатів навчання, визначених освітньою програмою мистецької, можуть бути рекомендовані до подальшого здобуття музичної освіти в системі фахової передвищої освіти або на поглибленому підрівні початкової мистецької освіти (за наявності).

Для забезпечення навчальних результатів учнів за освітньою програмою Мистецький ліцей «Зміна» укомплектовано необхідними обов'язковими засобами, навчальним обладнанням та іншими ресурсами відповідно до профілю та напряму роботи за нормативами згідно з Нормативами матеріально-технічного забезпечення мистецьких шкіл, затверджених наказом Міністерства культури України від 19.06.2014 № 475 (зі змінами). Цей перелік може бути доповнений залежно від потреб.

II. Нормативні результати та зміст (цілі) навчання

Опанування нормативного змісту навчання за типовою освітньою програмою передбачає досягнення таких обов'язкових результатів навчання:

Вид компетентності	Зміст (цілі) навчання	Очікувані результати навчання
1. Загальна інтегрована компетентність	Стійкий інтерес до музичного мистецтва, його пізнання та практичного засвоєння. Самостійне опанування навчального матеріалу відповідної складності (за програмними вимогами). Об'єктивне самооцінювання власних творчих результатів. Здатність до подальшого	Виявляє стійке зацікавлення музичним мистецтвом, прагне до постійного розширення та удосконалення засвоєних навичок і вмінь. Демонструє володіння програмним репертуаром. Самостійно виконує навчальні завдання, розбирає та виконує напам'ять програмні

	<p>навчання та опанування мистецьких практик.</p>	<p>музичні твори. Об'єктивно оцінює результати своєї навчальної діяльності. З розумінням ставиться до зауважень, вміє виправляти помилки. Бере участь у учнівських конкурсах з його фаху. Готовий до здобуття фахової передвищої мистецької освіти. Спілкується державною мовою в групі, колективі, з викладачем (концертмейстером).</p>
<p>2. Музично-виконавська компетентність</p>	<p>Розвиток та вдосконалення технічних можливостей виконавського апарату (згідно з навчальною програмою). Формування розвинутого музичного мислення в процесі виконавського інтонування музичного твору відповідно до задуму автора. Виконання творів різних жанрів відповідного рівня складності з усвідомленим узгодженням їх технічної та художньої складових.</p>	<p>Під час гри на інструменті демонструє добре організований та відповідно розвинений виконавський апарат. Демонструє культуру звуковидобування, звукоутворення та усвідомленого інтонування на основі постійного слухового контролю. Демонструє належний рівень виконавської техніки. Втілює художній образ музичного твору з усвідомленим та узгодженим застосуванням визначених засобів музичної виразності. Під час гри демонструє розуміння стилістичних особливостей твору через відповідне емоційне включення та виконавську техніку. Виконує твори різного характеру, жанру, форми з усвідомленим узгодженням їх технічної та художньої складових (в межах, передбачених навчальною</p>

<p>3. Теоретично-практична компетентність</p>	<p>Усвідомлене сприйняття творів професійного музичного мистецтва різних епох та музичного фольклору. Удосконалення термінологічного словника учня в музичному мистецтві.</p> <p>Аналіз засобів музичної виразності та структурних елементів музичної мови з метою всебічного розвитку музичного слуху та подальшого усвідомленого виконання музичних творів.</p> <p>Удосконалення використання засобів музичної мови.</p>	<p>програмою дисципліни «Музичний інструмент»).</p> <p>Знає видатних представників українського та світового музичного мистецтва різних епох (їх творчі портрети, стислий огляд творчості, окремі значні твори), виявляє розуміння зв'язку їх творчості з історичною епохою та загальними рисами мистецького стилю (бароко, класицизм, романтизм, модернізм, сучасність).</p> <p>Розуміє художню виразність музичних творів завдяки теоретичному та практичному засвоєнню базових елементів музичної мови: вміє термінологічно визначати, будувати, інтонувати, грати на інструменті, визначати на слух та аналізувати лади, інтервали, акорди, ритмічні фігури, структурні елементи музичної мови; вміє розрізняти й визначати музичний розмір, темп і динаміку; володіє технікою диригування у простих і складних розмірах (в межах, передбачених навчальною програмою дисципліни «Сольфеджіо»). Має поняття про тональну систему музики (кварто-квінтове коло), транспонування.</p> <p>Володіє навичкою співу нот з листа. Вміє записувати одноголосну мелодію (знайому та незнайому) відповідного рівня складності.</p>
---	--	---

		<p>Виявляє розуміння особливостей різних музичних жанрів та форм, вміє навести приклади з творів українських та зарубіжних композиторів. Володіє основами елементарного аналізу музичного твору (визначає характер, художні образи твору, фіксує їх видозміни протягом твору; визначає лад, тональність, вивчені інтервали, акорди, фактуру; музичні форми). Демонструє творчі навички: створення мелодії з використанням певних особливостей (ладу, тональності, ритмічного малюнку, інтервалів, акордів, жанрових ознак тощо), другого голосу чи підголоску, гармонічного супроводу; підбирає мелодії по слуху, пише двоголосний диктант.</p>
<p>4. Компетентність колективної взаємодії в мистецтві</p>	<p>Виконання програмних творів в ансамблі, оркестрі, хорі. Усвідомлення ролі та відповідальності кожного учасника колективу в досягненні спільного результату.</p>	<p>Виконує програмні твори у колективі (ансамблі, оркестрі, хорі) з учнями свого або інших фахів; усвідомлює загальний художній образ, характер музичного твору та роль окремої виконуваної партії у спільному результаті колективного музикування. Узгоджує та координує власні виконавські дії з іншими учасниками ансамблю. Демонструє розуміння своєї ролі у виконавському колективі та особистої відповідальності за спільний результат виконання.</p>

<p>5. Компетентність з публічного музичного виступу</p>	<p>Культура публічного мистецького виступу; зосередженість, позитивний настрій, упевненість відповідно до концертної комунікативної ситуації. Готовність виступати перед аудиторією, бажання демонструвати власні виконавські досягнення.</p>	<p>Дотримується сценічної культури у поведінці та зовнішньому вигляді. Демонструє виконавську майстерність на сцені, захоплення процесом виконання. Впевнено виступає перед аудиторією, володіє артистичною свободою та вмінням демонструвати виконавські емоції відповідно до художнього образу та авторського задуму музичного твору. Володіє сценічною витримкою, у випадку помилки не втрачає контроль над ситуацією та продовжує виступ.</p>
---	---	---

Конкретні очікувані результати навчання учнів за окремими освітніми компонентами визначаються навчальними програмами дисциплін.

III. Перелік освітніх компонентів: нормативний зміст освіти

Нормативний зміст освітньої програми поєднує освітні компоненти інваріантного та варіативного складників, які є однаково обов'язковими для включення до програми навчання учня/учениці і становлять єдиний комплекс освітніх компонентів, опанування яких забезпечує досягнення нормативних результатів навчання та не підлягають вилученню будь-якого з визначених нижче освітніх компонентів або скороченню обсягу навчального навантаження, передбаченого для їх опанування.

Інваріантний складник змісту початкової мистецької освіти середнього (базового) підрівня – це мінімальний нормативний складник, який не може бути скороченим і повинен охоплювати весь спектр освітніх компонентів, визначених освітньою програмою.

Варіативний складник спрямований на забезпечення індивідуального підходу, в т. ч. індивідуального темпу здобуття освіти, поглиблення фахових компетентностей, забезпечення права вибору освітніх компонентів відповідно до інтересів та потреб учня/учениці та використовується для:

- запровадження факультативів, навчальних дисциплін за вибором, що розширюють компетентності за обраним учнем/ученицею фахом;
- підсилення навчальних дисциплін інваріантного складника;
- репетицій, підготовки до конкурсів, інших публічних виступів, створення концертних програм тощо.

Розподіл годин варіативного складника здійснюється щороку педагогічною радою мистецького ліцею і відображається в робочому навчальному плані.

Для середнього (базового) підрівня початкової музичної освіти (в інструментальних класах) є обов'язковими такі освітні компоненти (з розрахунку 35 навчальних тижнів на навчальний рік)

Назва освітнього компонента	Мінімальний обсяг навчального навантаження на одного/одну учня/ученицю на весь строк навчання, годин*
Інваріантний складник, усього	
Музичний інструмент, усього	455
<i>на 1-2-му роках навчання</i>	<i>140</i>
<i>на 3-5-му роках навчання</i>	<i>315</i>
Сольфеджіо	262,5
Музична література	262,5
Хор / інструментальний ансамбль (оркестр)	525
Варіативний складник, усього	175
Загальний обсяг навчального навантаження на одного/одну учня/ученицю на весь строк навчання за типовою освітньою програмою (5 років), усього	1680
<i>на 1-2-му роках навчання</i>	<i>630 (9)</i>
<i>на 3-5-му роках навчання</i>	<i>1050 (10)</i>

*Установлена кількість навчальних годин розрахована на кожного/кожну учня/ученицю, який/яка навчається за освітньою програмою і становить мінімальний обсяг, необхідний для опанування змісту освіти, визначеного типовою освітньою програмою.

Кількість годин навчального навантаження, визначених освітньою програмою, є основою для розрахунку концертмейстерських годин, які плануються згідно з потребами освітнього процесу для уроків з навчальних дисциплін «Музичний інструмент» (окрім музичних інструментів: фортепіано, арфа, синтезатор, бандура, баян, акордеон, гітара), «Хор», «Інструментальний ансамбль (оркестр)» (для кожної групи), відповідних дисциплін та форм роботи, передбачених варіативним складником.

Кількість концертмейстерських годин для забезпечення освітнього процесу визначається з розрахунку:

- не більше 100% годин аудиторних індивідуальних занять (уроків), передбачених робочим навчальним планом (на кожного/кожну учня/ученицю) та у випадках, передбачених навчальною програмою;

- не більше 100% годин аудиторних групових занять (уроків), передбачених робочим навчальним планом (на кожну групу учнів);

- не більше 100% годин, передбачених для вивчення навчальних дисциплін варіативного складника: другий музичний інструмент, ритміка, інструментальний ансамбль, постановка концертних номерів.

Рекомендації щодо планування та організації освітнього процесу.

Освітня програма Мистецького ліцею «Зміна» та розроблений на її основі навчальний план деталізують зміст і структуру освітнього процесу. У навчальному плані зазначаються дисципліни, викладання яких потребує супроводу концертмейстера, та зазначаються особливості розрахунку навчального навантаження.

На основі навчального плану складають на кожен навчальний рік робочий навчальний план, який є підставою для розрахунку кількості педагогічних (викладацьких та концертмейстерських) годин і ставок, необхідних для виконання освітньої програми. Логічна послідовність вивчення та конкретний зміст освітніх компонентів розкривається у навчальних програмах відповідних навчальних дисциплін. У робочому навчальному плані зазначаються дисципліни як інваріантного, так і варіативного складників за спільним рішенням учасників освітнього процесу.

Повноцінність початкової музичної освіти середнього (базового) підрівня забезпечується реалізацією нормативного змісту та обсягу навчального навантаження, передбаченого цією освітньою програмою.

Планування та організація освітнього процесу за робочим навчальним планом має працювати на створення максимально сприятливого середовища для учнів з урахуванням їх віку, рівня психофізіологічного розвитку та з дотриманням санітарних норм.

Усі учні початкової музичної освіти середнього (базового) підрівня повинні набути передбачені освітньою програмою компетентності колективного музикування в межах однієї з навчальних дисциплін:

- «Інструментальний ансамбль (оркестр)» – для учнів, фахом яких є один з оркестрових інструментів;
- «Хор» - для інших учнів.

У межах вивчення навчальної дисципліни «Інструментальний ансамбль (оркестр)» планування освітнього процесу для учнів, фахом яких є оркестрові інструменти, може відбуватися у формі гри в сталому ансамблі/гри в ансамблях, різних за складом/гри в оркестрі (за наявності). Форма колективного музикування обирається таким чином, щоб максимально забезпечити розвиток професійних навичок учня/учениці.

При обранні форми «гра в ансамблях, різних за складом» та/або «гра в оркестрі» розподіл годин, передбачених для вивчення навчальної дисципліни «Інструментальний ансамбль (оркестр)», здійснюється шляхом поділу навчальної дисципліни на модулі, які реалізуються протягом усього строку навчання. Навчання з використанням таких форм може тривати різні періоди: півроку, рік, півтора року, два роки (залежно від поставлених навчальних завдань). При цьому кожен модуль може відповідати одному складу ансамблю.

Рішення про розподіл учнів на групи колективного музикування приймається колегіально викладачами дисциплін з фаху, «Інструментального ансамблю (оркестру)» та «Хору» з урахуванням бажання, інтересів учнів та можливостей закладу освіти.

Рекомендації щодо планування вивчення навчальних дисциплін у межах варіативного складника.

Розподіл годин, передбачених для реалізації варіативного складника освітньої програми, здійснюється залежно від поставлених викладачем педагогічних цілей та підходів щодо організації освітнього процесу в наступний спосіб:

1) запровадження факультативів, навчальних дисциплін за вибором, що розширюють компетентності за обраним учнем/ученицею фахом тощо.

Зокрема, рекомендованими факультативами, навчальними дисциплінами за вибором є: удосконалення технічних навичок, основи імпровізації, основи композиції, основи аранжування, елементарна теорія музики, гармонія, інструментальний ансамбль, вокальний ансамбль, постановка концертних номерів, сольний спів (для класу бандури – особливо рекомендовано), сценічне мовлення, основи диригування, другий музичний інструмент тощо.

Обсяг годин на вивчення та послідовність викладання факультативів і навчальних дисциплін за вибором визначається з урахуванням доцільності та забезпечення досягнення учнем/ученицею необхідних додаткових навчальних результатів.

2) планування щотижнево або сукупно раз на місяць чи на півроку на проведення репетицій (у тому числі зведених), підготовки до конкурсів, інших публічних виступів, створення концертних програм тощо.

При розподілі обсягу навчального навантаження на цілі, зазначені в цьому пункті, необхідно враховувати, що загальний відведений обсяг може бути теж поділений на частини за видами діяльності.

Увесь перерозподіл годин фіксується в робочому навчальному плані, який щорічно затверджується директором.

IV. Інструменти системи внутрішнього забезпечення якості середнього (базового) підрівня початкової мистецької освіти.

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості початкової мистецької освіти середнього (базового) підрівня передбачають здійснення таких процедур і заходів:

- удосконалення освітньої діяльності, що сприяє зростанню позитивного іміджу ліцею;

- оновлення методичної бази освітньої діяльності шляхом здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм, у тому числі наскрізних, навчальних програм дисциплін, критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів, засобів оцінювання та методів демонстрування результатів навчання, навчально-методичних матеріалів, бібліотечних фондів ліцею;

- контроль за виконанням навчальних планів освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- щорічне оцінювання освітнього процесу за кожною навчальною дисципліною учнями, їхніми батьками або іншими законними представниками за результатами добровільного опитування;
- збереження, а при можливості, збільшення контингенту учнів;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників;
- забезпечення наявності необхідних ресурсів та інформаційних систем для ефективного управління та організації освітнього процесу за освітньою програмою;
- забезпечення публічного висвітлення інформації про освітню діяльність Мистецького ліцею «Зміна»;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти (контроль та поточне коригування взаємодії викладача й учня в організації і забезпеченні освітнього процесу);
- створення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у навчально-методичних, наукових працях працівників мистецьких шкіл та учнів;
- інших процедур і заходів.

Кадрове забезпечення освітньої діяльності. В основу формування системи підбору педагогічних кадрів у Мистецькому ліцеї «Зміна» покладено наступні критерії: професіоналізм, відповідна фахова освіта, наявність педагогічних та творчих здібностей, внутрішня потреба до вдосконалення своєї фахової компетентності, високі моральні якості та професійна етика.

Посаду викладача, концертмейстера може обіймати особа, яка має фахову передвищу (середню спеціальну) музичну освіту або вищу музичну освіту, належний рівень професійної підготовки, відповідну педагогічну кваліфікацію, яка здатна забезпечити результативність та якість своєї роботи, фізичний та психічний стан здоров'я якої дозволяє виконувати професійні обов'язки в закладі.

Навчально-методичне забезпечення. Мистецький ліцей «Зміна» забезпечений комплексом методичних матеріалів, необхідних для провадження освітнього процесу: освітньої (освітніх) програми (програм), навчального плану, робочих навчальних планів, навчальних програм, робочих навчальних програм викладачів, репертуарних списків тощо, які відповідають змісту освітньої програми, підручників, навчальних, навчально-методичних посібників, авторських методичних розробок, методичних рекомендацій, індивідуальних завдань, збірників ситуаційних завдань (кейсів), комп'ютерних презентацій, ілюстративних матеріалів, фоно- та відеохрестоматій, довідкової та іншої навчальної літератури відповідно до змісту навчальних програм, комплексів для проведення контрольних заходів (для теоретичних дисциплін) та методик і критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів.

Матеріально-технічне забезпечення. У Мистецькому ліцеї «Зміна» наявні відповідні приміщення (навчального корпусу) для провадження освітнього процесу з необхідним набором основних технічних засобів, музичних інструментів, обладнаних класів (аудиторій) для колективного музикування, приміщень для педагогічних працівників, службових та допоміжних приміщень, які забезпечені навчальними та офісними меблями, комп'ютерною технікою, музичними інструментами, обладнанням та програмним забезпеченням, використання яких передбачають навчальні дисципліни, а також підсобні (санітарно-побутові) приміщення та засоби.

Якість проведення навчальних занять. У закладі освіти здійснюється моніторинг навчально-методичного рівня проведення викладачем навчальних занять, аналіз ефективності використання існуючих та впровадження в освітній процес різноманітних сучасних художньо-педагогічних методів, підходів та інструментів.

Виконання норм законодавства щодо ведення освітнього процесу державною мовою. У Мистецькому ліцеї «Зміна» впроваджується, в межах своїх повноважень, виконання актів законодавства щодо всебічного розвитку та функціонування української мови як державної під час освітнього процесу, забезпечення ведення документації, оформлення наочності, організації та проведення творчих заходів, урочистостей, оформлення класів написами державною мовою.

Моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей) – це безперервне відстеження результатів навчання учнів, їх прогнозування та коригування на їх основі педагогічних методів і прийомів для засвоєння учнями компетентностей, необхідних для досягнення навчальної мети.

Моніторингові дослідження навчальних досягнень учнів проводяться шляхом формульовального та підсумкового оцінювання якості засвоєння знань, рекомендаціями щодо їх проведення та передбачають збирання первинних даних, аналіз і оцінку досягнень учнями результатів навчання (компетентностей), формування і ведення бази даних, завдань, тестів, виступів, іншого інструментарію для оцінки якості освітньої діяльності мистецьких шкіл та (або) якості початкової мистецької освіти та визначення якості та ефективності роботи педагогічних працівників.

Аналіз результатів моніторингу дає можливість відстежувати стан реалізації цілей початкової мистецької освіти середнього (базового) підрівня, вчасно приймати необхідні педагогічні рішення стосовно опанування нормативного змісту та підвищення якості надання освітніх послуг Мистецьким ліцеєм «Зміна».

У закладі здійснюється **моніторинг відвідування** учнями навчальних занять передбачених навчальним планом.

Мистецький ліцей «Зміна» оприлюднює свою освітню програму та навчальний план на власному вебсайті.

Директор

Катерина ФОЯ

Додаток 1
до Освітньої програми
середнього(базового) підрівня
початкової мистецької освіти
з музичного мистецтва
початкового професійного спрямування,
інструментальні класи
Мистецького ліцею «Зміна»

**Навчальний план для класів з вивчення предметів музичного мистецтва
початкового професійного спрямування, інструментальні класи
Мистецького ліцею «Зміна»**

Назва освітнього компонента Класи	5	6	7	8	9	Разом на тиждень /рік
Інваріантний складник						
Музичний інструмент (фортепіано, скрипка, гітара, бандура, акордеон, ударні, барабани...)	2	2	3	3	3	455 1-2 рік – 2/140 3-5 рік – 3/315
Музична література	1	1	2	2	1,5	262,5 1-2 рік – 1/70 3-4 рік – 2/140 5 рік – 1,5/52,5
Сольфеджіо	2	2	1	1	1,5	262,5 1-2 рік – 2/140 3-4 рік – 1/70 5 рік – 1,5/52,5
Хор	1	1	1	1	1	1/175
інструментальний ансамбль (оркестр)	2	2	2	2	2	2/350
Варіативний складник						
Загальний обсяг навчального навантаження на одного здобувача на весь строк навчання за освітньою програмою (на тиждень / рік)	9/315	9/315	10/350	10/350	10/350	1/175 1650 1-2 рік – 9/630 3-5 рік – 10/1050

Директор

Катерина ФОЯ